4011

۲
۱
۲۱۰
باقری

www.ketab.ir

سرشناسه: شاه‌محمدپور، صمد، ۱۳۵۵-
عنوان و پدیدآور: چگونه فرزندان باهوش و خلاق تربیت کنیم؟ / نویسنده صمد شاه‌محمدپور
مشخصات نشر: قم: میراث انبیا (ع)، ۱۳۹۵
مشخصات ظاهری: ۲۱۰ص.
شابک: ۲۰۰۰۰۰ ریال: ۶-۱-۹۸۵۳۸-۶۰۰-۹۷۸
تیراژ: ۲۰۰۰
طراح جلد: انسیه زندی
[illegible]یت فهرست‌نویسی: فیپا
موضوع: [illegible]موزش و پرورش -- مشارکت والدین
موضوع: Education -- Parent participation
موضوع: [illegible]در -- هوش‌آزمایی
موضوع: Child psychology
موضوع: خلاقیت در کودکان
موضوع: Creative ability in children
موضوع: کودکان -- روان‌سنجی
موضوع: Children -- Intelligence testing
موضوع: هوش
موضوع: Intellect
موضوع: خلاقیت
موضوع: Creative ability
شناسه افزوده: مؤسسه مطالعات پژوهش‌های راه روشن
رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۶ ۸چ۲۲ش/LB۱۰۴۸/۵
رده‌بندی دیویی: ۳۷۱/۱۹۲
شماره کتابشناسی ملی: ۴۹۶۰۷۱۹

شابک: ۶-۱-۹۸۵۳۸-۶۰۰-۹۷۸

شماره تماس جهت سفارش کتاب:

۰۹۱۹۷۷۰۴۲۷۰

www.ketab.ir

چگونه فرزندان باهوش و خلاق تربیت کنیم؟

www.Ketab.ir

فهرست

مقدمه ۱۴

هوش

بخش اول

هوش چیست و بررسی آن چه اهمیتی دارد؟ ۱۹

ویژگی‌های رفتار هوشیار ۲۹

معیارهای مختلف در تعریف هوش ۲۹

رابطه بین هوش و نبوغ ۳۲

بخش دوم

انواع هوش ۳۵

هوش هیجانی و هوش عمومی ۳۷

ضریب هوش ۳۷

هوش هیجانی ۳۹

دیدگاه‌های هوش هیجانی ۴۱

هوش هیجانی از نقطه نظر گلمن ۴۱

آگاهی از هیجانات خود ۴۲

www.Ketab.ir

کنترل هیجانات ۴۲
خودانگیختگی ۴۳
کنترل روابط ۴۴
هوش هیجانی از نقطه نظر بار-آن ۴۴
مهارت‌های درون‌فردی ۴۶
مهارت‌های میان‌فردی ۴۶
سازگاری ۴۶
کنترل استرس ۴۶
خلق عمومی ۴۷
هوش از نگاه گاردنر ۵۱
هوش دیداری/فضایی ۵۱
هوش کلامی/زبانی ۵۲
هوش منطقی/ریاضی ۵۲
هوش بدنی/جنبشی ۵۳
هوش موسیقی/ریتمیک ۵۴
هوش درون‌فردی ۵۵
هوش میان‌فردی (فرافردی) ۵۵
هوش طبیعت‌گرایی ۵۶
چه عواملی در ایجاد و توسعه هوش‌های چندگانه مؤثر است؟ .....
کاربرد تجارب و فرصت‌های یادگیری در پرورش هوش‌های چندگانه ۸۸
چگونه هوش را شناسایی کنیم؟ ۶۲
طبقات هوش ۶۳

www.Ketab.ir

انواع آزمون‌های هوش ۶۳
رابطه نتیجه آزمون‌های هوش با نتایج تحصیلی ۶۴
کاربردهای هوش ۶۵
بخش سوم
عوامل مؤثر در هوش ۶۹
دوران اول زندگی؛ دوران طلایی رشد مغز ۷۱
به حرف زدن کودک توجه کنید ۷۲
با کودکان صحبت کنید ۷۲
کنجکاوی کودک را تشویق کنید ۷۳
برای اشیاء اسم بگذارید ۷۳
موفقیت کودکاتان را جشن بگیرید ۷۳
فقط پدر و مادر نباشید ۷۴
تغذیه با شیر مادر ۷۴
خوردن صبحانه ۷۵
عوامل کمکی مؤثر بر هوش ۷۵
عوامل مؤثر بر تغییر نحوه و کارکرد هوش (متغیرهای هوش ۷۷
متغیرهای اجتماعی ۷۷
متغیرهای زیست‌شناختی ۷۸
محیط خانواده ۷۸
انگیزه‌های محیطی ۷۹
روابط عاطفی ۷۹
راهکارهای افزایش هوش کودکان خردسال ۸۰

www.Ketab.ir

خانواده و رشد ذهنی و هوشی ۸۰
نقش والدین در افزایش هوش کودکان ۸۲
هوش و تأثیر آن بر کودکان ۸۶
نشانه‌های کودک باهوش ۸۶

بخش چهارم

تقویت هوش در مراحل مختلف زندگی ۸۹

دانستنی‌های مغز جنین ۹۱
قبل از تولد ۹۴
چگونه هوش فرزند را در رحم مادر تقویت کنیم؟ ۹۴
آرامش مادران در دوران بارداری به هوش کودکان کمک می‌کند ۹۶
ارتباط کلامی مادر با جنین و وابستگی آن به هوش ۹۷
چه مفاهیمی را می‌توان در دوران جنینی به فرزند آموخت؟ ۹۷
شش ماه نخست زندگی ۱۰۳
شش ماهگی تا یک‌سالگی ۱۰۳
یک تا دوسالگی ۱۰۴
بازی‌های مناسب برای تقویت هوش نوزادان و کودکان ۱۰۵
ورزش‌ها و تمرین‌های مناسب برای تقویت هوش نوزادان و کودکان ۱۱۱

بخش پنجم

هوش و رابطه آن با پیشرفت تحصیلی ۱۱۷

رابطه هوش‌های چندگانه با انتخاب رشته تحصیلی و شغلی در آینده ۱۱۷
هوش، افزایش انگیزه و پیشرفت تحصیلی در دانش‌آموز ۱۱۹

خلاقیت

www.ketab.ir

بخش اول

خلاقیت و دلایل اهمیت آن ۱۲۷

تعاریفی از خلاقیت ۱۲۹

منشأ خلاقیت ۱۳۹

سطوح خلاقیت ۱۳۱

اهمیت و ضرورت خلاقیت ۱۳۳

الگوی حل مسائل خلاقانه ۱۳۳

پرورش خلاقیت و ایده‌پردازی ۱۳۶

نقش معلم و مربی در خلاقیت فرزندان ۱۳۸

بخش دوم

خصوصیات افراد خلاق ۱۴۳

بخش سوم

خلاقیت در دوره پیش‌دبستان و دبستان ۱۴۹

مهمترین ویژگی‌های کودکان خلاق ۱۵۷

راه‌های پرورش خلاقیت در کودکان ۱۵۹

چه زمانی نیاز به ارزیابی خلاقیت کودکان احساس می‌شود؟ ۱۶۰

بخش چهارم

ویژگی‌های دانش‌آموز خلاق در کلاس ۱۶۱

چگونه دانش‌آموزان را خلاق تربیت کنیم؟ ۱۶۶

موانع خلاقیت در محیط مدرسه ۱۷۲

موانع خلاقیت در محیط خانواده ۱۷۳

بخش پنجم

www.ketab.ir

دو بازیگر مهم و نقش آن‌ها در افزایش خلاقیت ۱۷۷

نقش بازی در خلاقیت ۱۷۹

سؤال؛ چرا بازی برای رشد کودکان ضرورت دارد؟ ۱۸۳

سؤال؛ چرا کودکان بازی را دوست دارند؟ ۱۸۴

انواع بازی ۱۸۶

فوا[illegible] بازی ۱۸۷

[illegible]قش اجتماعات در خلاقیت ۱۸۹

دو تعامل مهم هوش و خلاقیت

۱- هوش و خلاقیت چه تفاوتی دارند؟ ۱۹۳

۲- خلاق بودن، یادگیری و یاددهی از طریق هوش‌های چندگانه ۱۹۷

www.Ketab.ir

سخن نویسنده

خواننده محترم؛ کتابی که پیش رو دارید، یک جلد از کتاب «چگونه فرزندان باهوش و خلاق تربیت کنیم؟» است.

نگارش کتاب حاضر به‌نحوی است که کاملاً ساده و کاربردی به موضوع یاد شده می‌پردازد و با ذکر مثال و ارائه پیشنهادات مختلف به والدین عزیز یاری می‌رساند.

البته لازم به ذکر است در تمام [illegible]، جنسیت و مقاطع مختلف تحصیلی فرزندان در نظر گرفته شده است.

کتاب‌های این مجموعه برای استفاده والدین در جهت راهنمایی فرزندان از دوره ابتدایی تا انتهای دوره دبیرستان تهیه شده است.

البته کتاب‌های این مجموعه با وجود مشترک بودن [illegible]، از نظر موضوع دارای مطالب مستقلی می‌باشند.

عناوین این کتاب‌ها عبارتند از:

- چگونه فرزندان باهوش و خلاق تربیت کنیم؟
- چگونه فرزندان خود را درک کنیم؟
- چگونه باورهای انسانی را در شخصیت فرزندانمان تثبیت و تقویت کنیم؟
- چگونه فرزندان متعادلی در دوران بلوغ داشته باشیم؟
- چگونه فرزندان موفقی در تحصیل داشته باشیم؟

www.ketab.ir

- چگونه فرزندان باحیاء داشته باشیم؟
- خودآگاهی

شاید بتوان گفت این کتاب‌ها مجموعه‌ای است آموزشی تا والدین ضمن فراگیری موضوعات مختلف از زندگی فرزندان و آشنایی با بخش‌های متنوع آن، با مباحث مهم تربیت فرزند به‌نحو کاربردی نیز آشنا شوند.

موفقیت و سرافرازی همه ایرانیان عزیز، آرزوی من است.

www.Ketab.ir

سپاس‌گزاری

نگارش و تدوین این مجموعه کتاب‌ها بدون کمک همکاران و دستیاران من انجام نمی‌شد.

از خانم نیلوفر سلیمانی‌زاده که سخنرانی‌های مرا پیاده‌سازی نمود و مطالب را دسته‌بندی و با دقت نظر ویرایش کردند، بسیار متشکرم.

همچنین از خانم فاطمه کرمی بابت آماده‌سازی کتاب برای چاپ و طراحی آن سپاس‌گزارم.

از همسرم برای همه عشق و محبتی که نثار من کرد و در پیشبرد این مجموعه کتاب‌ها مشوق من بود؛ و از فرزندانم امیرحسین و علی‌حسین که انگیزه اصلی من برای نگارش این کتاب‌ها بودند، متشکرم. این‌دو، بهانه‌های من برای جریان عشق در زندگی هستند.

شاه‌محمدپور

www.ketab.ir

مقدمه

هوش و مسائل مربوط به آن، واژه‌ای است که از ایام گذشته مورد توجه فلاسفه و متفکران بوده است؛ به‌طور مثال بیش از دو هزار سال پیش، افلاطون در کتاب "جمهوریت" هوش را تعیین‌کننده اصلی جایگاه سیاسی و اجتماعی افراد تعریف کرده است.

در طول زمان‌های مختلف، این واژه به افراد مختلفی نسبت داده شده و از آن‌ها به‌عنوان افرادی باهوش نام برده شده است. اما مطالعه علمی هوش، از قرن نوزدهم با ایده تفاوت‌های فردی در علم ژنتیک و تکامل آغاز شد. روانشناسان معتقدند هیچ شاخه‌ای از روانشناسی به اندازه مطالعه و ارزیابی هوش در بهزیستی انسان مؤثر نبوده است.[1]

آن‌ها معتقدند همان‌طور که افراد از نظر ظاهری با هم متفاوتند، از نظر خصایص روانی مانند هوش، استعداد و رغبت هم دارای تفاوت‌های آشکاری هستند. تفاوت‌های فردی از قدیم موردتوجه فلاسفه و اندیشمندان تربیتی بوده است. چنانچه افلاطون در کتاب جمهوریت عنوان می‌کند هر فرد باید به شغلی متناسب با استعدادهایش گمارده شود و اشاره می‌کند که اشخاص به‌طور کاملاً

---

۱ مبانی روانشناسی عمومی/ اسماعیلی و گودرزی

www.ketab.ir

یکسان به دنیا نمی‌آیند بلکه از نظر استعدادهای طبیعی با یکدیگر تفاوت دارند.[1]

یک شخص برای نوع خاصی از شغل و دیگری برای شغلی دیگر مناسب است؛ لذا هوش توانایی ذهنی است و قابلیت‌های متنوعی دارد. واژه هوش کیفیت پدیده‌ای را بیان می‌کند که دارای حالت انتزاعی بوده و قابل‌رؤیت نیست.

مسأله هوش به‌عنوان یک ویژگی اساسی که تفاوت فردی را بین انسان‌ها موجب می‌شود، از دیرباز مورد توجه بوده است؛ لذا زمینه توجه به عامل هوش را در علوم مختلف می‌توان مشاهده کرد.

علاوه‌بر هوش که در این کتاب به آن می‌پردازیم، به خلاقیت هم اشاره خواهد شد. خلاقیت زیبا و شگفت‌انگیزترین خصیصه انسان است. غنا، پویایی و بقاء هر فرهنگ و تمدنی به خلاقیت مردمان آن بستگی دارد و این واقعیت را تاریخ بارها به اثبات رسانده است.

اکنون در آغاز هزاره سوم به جرأت می‌توان گفت خلاقیت همان چیزی است که زندگی مدرن بشر متمدن را از زندگی ابتدایی انسان نخستین جدا می‌کند.

اگر اکنون در شروع قرن بیست و یکم مشاهده می‌کنیم که در قسمتی از دنیا انسان‌هایی رؤیای دستیابی به کرات دور دست و سکونت در فضا را به واقعیتی عینی بدل کرده‌اند، برای لحظه‌ای بیندیشیم که در همین لحظه در گوشه‌ای دیگر از دنیا، انسان‌هایی زندگی می‌کنند که شیوه زیستن آن‌ها همانند بشر هزاران سال پیش است؛ لذا با تصور این دو تفاوت، به راز خلاقیت، این موهبت منحصربه‌فرد انسان، پی خواهیم برد.

---

۱ هوش و تاثیر آن بر یادگیری. ناسار

www.Ketab.ir